խաղաղորներին պանծալի հոբելյանի՝ Ռուսաստանի հետ Արևելյան Հայաստանի միավորման 150-ամյակի և հանրապետությունը Լենինի շքանշանով պարգևատրելու առթիվ, նրանց մաղթեցին աշխատանքային նոր մեծագործություններ ի փառս սովետական սոցիալիստական հայրենիքի։

Հանդիսավոր նիստի մասնակիցները մեծ ոգևորությամբ ընդունեցին ողջույնի նամակ՝ ուղղված ՍՄԿԿ Կենտրոնական կոմիտեին, ՍՍՀՄ Գերագույն սովետի նախագահությանը, ՍՍՀՄ Մինիստրների խորհրդին, ՍՄԿԿ Կենտկոմի գլխավոր քարտուղար, ՍՍՀՄ Գերագույն սովետի նախագահության նախագահ ընկեր Լեոնիդ Իլյիչ Բրեժնևին։

Եզրափակման խոսքով հանդես եկավ ընկ. Կ. Ս. Դեմիրճյանը։ Նա Հայաստանի կոմկուսի Կենտկոմի, Հայկական ՍՍՀ Գերագույն սովետի նախագահության, հանրապետության Մինիստրների խորհրդի անունից, հանրապետության աշխատավորների, ամբողջ հայ ժողովրդի անունից եղբայրական սովետական հանրապետությունների ներկայացուցիչներին, հանդիսությունները մասնակցող բոլոր հյուրերին խոր ու սրտագին շնորհակալություն հայտնեց Հայաստանի աշխատավորների հասցեին ասված շերմ խոսքերի և բարեմաղթությունների համար։

Կ. Ս. Դեմիրճյանը Սովետական Միության կոմունիստական կուսակցությանը, նրա մարտական շտաբին՝ լենինյան Կենտրոնական կոմիտեին, ընկեր Լեոնիդ Իլյիչ Բրեժնևի գլխավորած Կենտրոնական կոմիտեի քաղաքականությունը հավաստիացրեց, որ Հայաստանի կոմունիստները, աշխատավորները, ամբողջ հայ ժողովուրդը բոլոր ուժերը կմոբիլիզացնեն կուսակցության հոյակապ կանխագծումների, կոմունիստական շինարարության բոլոր պլանների ու խնդիրների իրականացման համար, անձնվիրաբար կաշխատեն հանուն մեր մեծ սոցիալիստական հայրենիքի հզորության ամրապնդման և նրա հետագա համակողմանի ծաղկման։

Հանդիսավոր նիստը՝ նվիրված Ռուսաստանի հետ Հայաստանի միավորման 150-ամյակին, վերածվեց հայ և ռուս ժողովուրդների, Սովետական Միության բոլոր ժողովուրդների ինտերնացիոնալ բարեկամության, եղբայրության և միասնության, Սովետական Միության կոմունիստական կուսակցության շուրջը կուռ համախմբվածության վառ, անմոռաց ցույց։

ՍՍՀՄ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ԵՎ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ՄԻԱՑՅԱԼ ՀՈԲԵԼՅԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏԱԿԱՆ ՆՍՏԱՇՐՋԱՆԸ

Սեպտեմբերի 21—26-ը տեղի ունեցավ ՍՍՀՄ ԳԱ և ՀՍՍՀ ԳԱ միացյալ հոբելյանական գիտական նստաշրջանը, նվիրված Արևելյան Հայաստանը Ռուսաստանի հետ միանալու 150-ամյակին։ Նստաշրջանի բացմանը ներկա էին **Կ. Ս. Դեմիրճյանը, Ֆ. Տ. Սարգսյանը, Պ. Պ. Անիսիմովը, Կ. Լ. Դալլաթյանը, Վ. Բ. Ղալումյանը, Հ. Մ. Ոսկանյանը,** ՍՍՀՄ ԳԱ պրեզիդենտ **Ա. Պ. Ալեքսանդրովը,** ՍՍՀՄ ատոմային էներգիայի օգտագործման պետական կոմիտեի նախագահ **Ա. Մ. Պետրոսյանցը,** ՍՍՀՄ ԳԱ փոխպրեզիդենտներ **Վ. Ա. Կոտելնիկովը, Պ. Ն. Ֆեդոսեևը, Ե. Պ. Վելիխանովը,** ՀՍՍՀ Մինիստրների խորհրդի նախագահի տեղակալներ **Ա. Մ. Կիրակոսյանը, Կ. Հ. Ղամբարյանը, Ռ. Ք. Սվետլովան,** ՍՍՀՄ ԳԱ և ՀՍՍՀ ԳԱ նախագահության անդամներ, եղբայրական հանրապետությունների գիտությունների ակադեմիաների ղեկավար գործիչներ, սովետական ականավոր գիտնականներ։

Միացյալ գիտական նստաշրջանի աշխատանքներին հանրապետության գիտնականների հետ միասին մասնակցում էին մեր երկրի գիտական կենտրոնները ներկայացնող բազմաթիվ անվանի պատմաբաններ, փիլիսոփաներ, գրականագետներ։ Նստաշրջանը ներածական խոսքով բացեց ՍՍՀՄ ԳԱ պրեզիդենտ Ա. Պ. Ալեքսանդրովը։

ՀԿԿ Կենտկոմի և հանրապետության կառավարության անունից նստաշրջանի մասնակիցներին ողջունեց ՀՍՍՀ Մինիստրների խորհրդի նախագահ **Ֆ. Տ. Սարգսյանը։** Նա ասաց, որ մեր ժողովուրդը խորին երախտագիտությամբ և ուրախությամբ է նշում այն պատմական իրադարձության 150-ամյակը, երբ Արևելյան Հայաստանը մտավ Ռուսաստանի կազմի մեջ՝ իր բախտը առհավետ կապելով ռուս մեծ ժողովրդի հետ։ Դրանից հետո հայ ժողովրդի կյանքի 150-ամյա կենսափորձը, պատմական դեպքերի հետագա ողջ զարգացումը նոր ուժով հաստատեցին այն

անհերքելի ճշմարտությունը, որ նրա փրկությունը, գոյատևումը և բարգավաճումը պայմանավորված էին ռուս մեծ ժողովրդի ազատագրական առաքելությամբ: Այնուհետև Ֆ. Տ. Սարգսյանը նշեց, որ եթե 150 տարի առաջ հայ մեծ լուսավորիչ Խաչատուր Աբովյանը չէր կարողանում թվարկել Հայաստանի վերքերը, ապա, սովետական իշխանությունը, Վ. Ի. Լենինի կուսակցությունը, մեր մեծ երկրի ժողովուրդների բարեկամությունը բուժեցին այդ վերքերը և ապարատյան կիզիչ արևի ճառագայթների տակ Նաիրի հնադարյան երկիրը ճառագեց ծիածանի բոլոր գույներով:

Պլենար նիստում «ՍՍՀՄ ժողովուրդների բարեկամությունը Հոկտեմբերի նվաճումն է» զեկուցմամբ հանդես եկավ ակադեմիկոս Պ. Ն. Ֆեդոսեևը: Նա ընդգծեց, որ մեր երկրի ժողովուրդները իրավամբ հպարտանում են, որ իրենք եղան նոր, բարձրագույն տիպի՝ կոմունիստական քաղաքակրթության սկզբնավորողներն ու շինարարները, մի քաղաքակրթություն, որը հիմնված է աշխատավոր մարդկանց կոլեկտիվ և ազատ համագործակցության, բոլոր ազգերի ու ժողովուրդների հավասարության ու եղբայրության վրա:

ՀՍՍՀ ԳԱ պրեզիդենտ, ակադեմիկոս Վ. Հ. Համբարձումյանը «Սովետական Հայաստանի գիտության զարգացման ուղիները» թեմայով զեկուցման մեջ հատկապես կանգ առավ մեր հանրապետությունում գիտության զարգացման հրատապ պրոբլեմների վրա:

ՀՍՍՀ ԳԱ փոխպրեզիդենտ Ա. Ռ. Հովհաննիսյանը «Ռուսաստանի հետ Արևելյան Հայաստանի միացման պատմական նախադրյալները» զեկուցման մեջ պատմեց հայ ազատագրական շարժման սկզբնավորման, հայ ականավոր գործիչների ռուսական կողմնորոշման մասին:

Պլենար նիստում հանդես եկան նաև ՀՍՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս Մ. Գ. Ներսիսյանը, Ուկրաինական ՍՍՀ ԳԱ փոխպրեզիդենտ Կ. Մ. Սիտնիկը, ՍՍՀՄ ԳԱ ընդհանուր և տեխնիկական քիմիայի բաժանմունքի ակադեմիկոս-քարտուղար Ն. Մ. Էմանուելը, Վրացական ՍՍՀ ԳԱ պրեզիդենտ Ե. Կ. Խարաձեն, Էստոնական ՍՍՀ ԳԱ պրեզիդենտ Կ. Կ. Ռեբոնեն, Ադրբեջանական ՍՍՀ ԳԱ փոխպրեզիդենտ Գ. Ֆ. Սուլթանովը, Ուզբեկական ՍՍՀ ԳԱ փոխպրեզիդենտ Մ. Կ. Նուրմուհամեդովը, ակադեմիկոս Ն. Մ. Ծավորոնկովը, Կիրգիզական ՍՍՀ ԳԱ պրեզիդենտ Կ. Կ. Կարակեևը, Մոլդավական ՍՍՀ ԳԱ նախագահության գլխավոր գիտական քարտուղար Վ. Ա. Անդրունակևիչը, որոնք ընդգծեցին Ռուսաստանի հետ Արևելյան Հայաստանի միացման պատմական նշանակությունը, խոսեցին հայ և ՍՍՀՄ մյուս ժողովուրդների բարեկամության ու եղբայրական համագործակցության մասին:

Այնուհետև միացյալ գիտական նստաշրջանն իր աշխատանքները շարունակեց ըստ մասնաճյուղերի, որոնց նիստերի ժամանակ լսվեցին բազմաթիվ զեկուցումներ՝ նվիրված հայ և ռուս ժողովուրդների բազմադարյան կապերին, սովետական ժողովուրդների կուլտուրաների փոխազդեցությանը և փոխհարստացմանը, նրանց անխախտ բարեկամությանն ու եղբայրությանը: Մասնաճյուղերի նիստերում նաև քննարկվեցին մեր երկրում ազգային հարցի լուծման, մեծ Հոկտեմբերի և հայ ժողովրդի վերածննդի, ժամանակակից պայմաններում գաղափարական պայքարի և մի շարք այլ հասարակագիտական պրոբլեմների հետ առնչվող հարցեր:

Ընդհանուր առմամբ հոբելյանական միացյալ գիտական նստաշրջանում կարդացվեցին շուրջ 50 արժեքավոր զեկուցումներ:

Վ. Հ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄՅԱՆԻ ՄԵԾԱՐՈՒՄԸ

Սովետական գիտության զարգացման մեջ ունեցած ակնառու ավանդի և ծննդյան 70-ամյակի կապակցությամբ ՀՍՍՀ ԳԱ պրեզիդենտ Վ. Հ. Համբարձումյանը պարգևատրվել է Լենինի շքանշանով և «Մուրճ ու մանգաղ» երրորդ ոսկե մեդալով: Սեպտեմբերի 21-ին ՍՍՀՄ ԳԱ և ՀՍՍՀ ԳԱ՝ Ռուսաստանի հետ Արևելյան Հայաստանի միավորման 150-ամյակին նվիրված միացյալ գիտական նստաշրջանի պլենար նիստերի ընդմիջման ժամանակ տեղի ունեցավ ՀՍՍՀ գիտությունների ակադեմիայի պրեզիդենտ, սոցիալիստական աշխատանքի կրկնակի հերոս, ակադեմիկոս Վ. Հ. Համբարձումյանի մեծարումը:

Նախագահությունում էին Կ. Ս. Դեմիրճյանը, Ֆ. Տ. Սարգսյանը, Գ. Գ. Անիսիմովը, Կ. Լ. Դալլաքյանը, Վ. Բ. Ղալումյանը, Հ. Մ. Ռսկանյանը, ՍՍՀՄ ԳԱ պրեզիդենտ Ա. Պ. Ալեքսանդրովը, ՍՍՀՄ ատոմային էներգիայի օգտագործման պետական կոմիտեի նախագահ Ա. Մ. Պետրոսյանցը, ՍՍՀՄ ԳԱ փոխպրեզիդենտներ Վ. Ա. Կոտելնիկովը, Գ. Ն.